

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 11.

København, November 1905.

3. Aarg.

Det kgl. Vajsenhus

1720—1727.

(Fort.)

Hvad dernæst angaar *Ansaret* for de Kuratelet saaledes betroede Effekter og Kontanter, er det paa den ene Side en Selvfølge, at der ikke kan være Tale om nogen Medansvarlighed for andre af Vajsenhusets Funktionærer og da navnlig heller ikke for Forstanderen; men paa den anden Side maa Ansaret paahvile samtlige Kuratorer i *Forening*, selv om den faktiske Opbevaring af Effekterne og Indkassationen af de aarlige Indtægter af praktiske Hensyn maatte være overladt til en enkelt af Kuratorerne efter fælles Overenskomst. At Ansaret med Hensyn til Kuratorernes Varetagelse af Vajsenhusets finansielle Anliggender er solidarisk fremgaar af, at saavel Instruksen som Anordningen af 1727 stadig taler om »*Curatorerne*« som en samlet Korporation, ligesom det i Praksis finder et Udtryk i, at samtlige Kuratorer underskriver de af Kuratelet til Direktionen quartaliter aflagte Regnskaber.

Imidlertid har Forskrifterne af 1727 ogsaa tiltænkt Kuratelet en Virksomhed, der *gik ud over* det egentlige Kasse- og Regnskabsvæsen, idet Anordningens Afsnit VI bestemmer, at Kuratorerne »*have og Wæysenhusets Capitaler imod sikker Pant paa Rente at udsætte*«. Denne Bestemmelse er i Praksis kun blevet fortolket saaledes, at Kuratelet har søgt Oplysninger om de tilbudte Panter og udtalt sig om deres Tilstrækkelighed, hvorimod den endelige Afgørelse af det paagældende Laaneandragende er blevet truffet af Direktionen — en Ordning, der i den nyere Tid udtrykkelig er bleven fastslaaet paa Bestyrelsesmødet den 12. Juli 1883.

Fremdeles er Varetagelsen af *Vajsenhusets pekuniære Interesse i Forlagsprivilegierne* henlagt til Kuratelet. Oprindeligt var det Forstanderen, der af-

sluttede de i saa Henseende nødvendige Kontrakter, men i 1851 tilbød Kuratelet, i hvis Midte der fandtes en i Boghandelsforhold særlig kyndig Mand, for at undgaa Tab ved Forstanderens manglende Sagkundskab, indtil videre selv at overtage »*Bestillingen af Forlagsskrifternes Trykning og Papirsindkøbet*«. Denne Ordning er senere uforandret bibeholdt, ligesom man ved indtrædende Personskifte i Kuratelet har sørget for, at Kuratelet altid suppleres med en Boghandler. Som Følge af den i 1851 truffene Ordning er det overdraget Kuratelet at varetage Vajsenhusets *pekuniære* Interesse i alt, hvad der vedrører Forlagsvirksomheden; Kuratelet gør derfor Indstilling til Direktionen om nye Oplags Trykning, deres Udstyrelse o. s. v. — Vajsenhusets økonomiske Interesse heri — ligesom Kuratelet paaser, at der ikke fra anden Side gøres Indgreb i Vajsenhusets Forlagsprivilegier ved i paakommende Tilfælde at foranledige Direktionens Indskriden derimod.

Ved Siden af Kuratelets Hovedopgave at drage Omsorg for Vajsenhusets Finanser har det ogsaa den Opgave at paase, at *den ønskelige Sparsommelighed iagttages i selve Driften af Vajsenhuset*, og medens Kuratelet ellers ikke iøvrigt har noget med Skolens Ledelse og Børnenes Anbringelse eller Opdragelse at gøre, maa derfor den økonomiske Side af Forstanderens Virksomhed være undergivet dets Kontrol, medens *Kuratelet paa den anden Side ikke bærer noget Ansvar for Forstanderens Forretningsførelse*.

Selv om nu de forskellige Udtalelser i Anordningens Afsnit VI om, at Kuratorerne skulle »*gaa Forstanderen med Raad og Daad til Haande o. s. v.*« aldrig er blevne opfattede som en *Hjemmel for Kuratelet til at være beføjet til direkte at blande sig i den daglige Administration af Vajsenhuset* — og disse Bestemmelser tilmed i vore Dage, da Vajserne ikke

bo paa Skolen, er saa godt som betydningsløse — fremhæves Kuratelets Revisionspligt dog som særlig betydningsfuld af Direktionen i en Indstilling til Ministeriet, der forlangte Stiftelsens Regnskab til Revision, den 5. Februar 1851, og Direktionen tilføjer:

»Skulde Revisionen henlægges under Ministeriet, burde Kuratelet ganske ophæves, men Sikkerheden vilde dermed upaatvivlelig tabe, thi til Kuratorer vælges . . . . . altid Mænd af Borgerstanden, som have den Indsigt i borgerlige Forhold, som er fornøden for at kunne fælde en rigtig Døm om Økonomien ved en Stiftelse som Vajsenhuset.«

Uagtet det altsaa paahviler Kuratelet at holde Øje med Iagttagelsen af god Økonomi i selve Driften af Vajsenhuset, har Direktionen dog altid haft Tilbøjelighed til at udelukke Kuratelet fra at fastsætte Budgettet, og i 1856 blev et Forslag om at indhente Kuratelets Betænkning angaaende det direkte fra Forstanderen til Direktionen indsendte Budgetforslag forkastet i Henhold til nedenstaaende af daværende Direktør, *Etatsraad, Højesterelsassessor Møllerup* afgivne udførlige Votum der anføres in extenso, da det tillige viser Opfattelsen af Kuratelets Stilling.

(Forts.)

Fondet til Opførelse af
»Det gode Minde«s eget Hjem
(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

Kapitalen er nu	Kr. 1,274,80
Renter 1. Halvaar	» 21,70
	Kr. 1,296,50

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

VAJSENHUSIANA.

Saa løb da, den 10. Oktober, »Revyen 1905« af Stabelen, fabrikeret af »Det sædvanlige tragiske Forfatterkompagni« (Frode Christensen suppleret af Johs. Madsen), selv om Revyen ikke kunde siges at være saa »meget tragisk«, thi morsom og fornøjelig var den jo med alle de vittige og træffende Viser og krydret med nogle — sommetider fæle — Brandere, som Hr. Frode Christensen serverede med sit sædvanlige, sprudlende Lune.

Trods det, at Teatret udeblev, saa vi maatte nøjes med Gardiner, der i en Fart blev pillet ned fra Vinduerne i Salen, som »Fortæppe«, »Kulisser« og hvad der nu ellers behøves til en Scene, samt de forskellige Genvordigheder, Hr. Christensen havde haft at overvinde, idet f. Eks. vor drevne Aktør, Hr. Johs. Jørgensen, paa Grund af Sygdom — i sidste Øjeblik — maatte melde Forfald, ned-sattes Stemningen dog ikke i mindste Maade hos det — for en Gangs Skyld — ret talrigt mødte Publikum.

Kun var det jo beklageligt, at den af Hr. Søndebro saa smukt udførte Dekoration, forestillende et Parti fra »Sct. Croix«, i anden Akt — under de uheldige Omgivelser — ikke kom til sin fulde, fortjente Ret.

Men, ikke desto mindre gik Forestillingen let og fornøjeligt over Scenen, og at der var Feststemning paa begge Sider »Rampen«, er vi vel alle enige om.

Vi kan ikke noksom takke Hr. Frode Christensen for hans fortræffelige Ydelser, hver Gang en eller anden Festaften i »D. g. M.« skal sættes paa Benene.

Ligeledes takker vi de øvrige assisterende: Frk. Borch og Herrerne Ottesen og Lauritz Petersen, der gjorde deres til, at Aftenen blev saa fornøjelig; og last, but not least, indeed: Frk. Christensen for hendes altid elskværdige Offervillighed som en for »D. g. M.« uundværlig Akkompagnatrice: ja, det er sandt, vi skylder ogsaa Frk. Karen Bach en venlig Tanke for hendes Virken i det skjulte.

Efter Revyen samledes de assisterende med Bestyrelsen om et gemytligt Aftensbord, efter hvis Slutning der spillede op til en lille Dans, som ved Tolvtiden blev afbrudt ved, at Bestyrelsen (som »atter« fik Lejlighed til at vise sig fra den »flotte Side«) inviterede samtlige tilstedeværende til en Bolle Punch, idet vi skulde tømme en Skaal for vor kære Ven, Hr. fhv. kgl. Skuespiller Valdemar Kollings Fremtid, da han paa det Tidspunkt netop fyldte sit 71 Aar.

Vor Formand tog da her Ordet for paa Foreningens Vegne at bringe Hr. Kolling en hjertelig Lykønskning med Haabet om endnu i mange Aar at kunne have den Glæde at se Hr. og Fru Kolling i vor Midte.

I en velformet og vittig Tale takkede Hr. K. og udbragte først en Skaal for Foreningens ældste, Fruerne Berg og B. Hansen, og dernæst én for »D. g. M.«s Ungdom, hvilken sidste Skaal fandt begejstret Tilslutning, ikke mindst fra — de yngres Side.

Først Kl. 2 sluttede denne lille Festlighed, der for en Pris af »kuns« 25 Øre pro persona maa siges at have været absolut vellykket.

E. J. R.

Den 11. og 12. Oktober højtideligholdt Det kongelige Vajsenhus paa sædvanlig Maade sin Stiftelsesfest. Den første Dag om Formiddagen samledes i Festsalen den høje Direktion, Lærerpersonalet og Eleverne. Efter Af-syngelsen af Kantaten holdtes som sædvanlig en hjertelig Tale til Børnene, hvorefter Præmieuddelingen fandt Sted. Den 12. om Aftenen afholdtes »Præmieballet« (for de mindre Klasser i Gymnastiksalen og for de større i Festsalen) som overværedes af en Kreds af indbudne. Det var fornøjeligt at se de mange straalende Barneansigter, og blandt Præmietagerne var der adskillige, som med en vis Ivrighed og med berettiget Stolthed stadig skulde se, hvormange Klokkeren var slaaet.

Klokken 11 sluttede den smukke Fest med Leveraab for vort kære, gamle Vajsenhus og for dets Direktion.

c.

Søndagen den 22. Oktober afholdtes paa Skolen en Koncert af Det kgl. Vajsenhus' Skoleorkester, dirigeret af Hr. Musiker H. Larsen.

Det udsøgte Program bestod af:
 Johan Svendsen: Fest-Polonaise.
 P. Tschaikowsky: Andante Cantabile.
 Benjamin Godard: Berceuse af Op. »Jocelyn«.
 (Violoncel-Solo).
 Lange-Müller: Udtog af »Der var engang --«.
 Arcangelo Corelli: Adagio og Allegro. (Violin-Solo).
 G. Verdi: Udtog af Op. »Aida«.

Alt blev fortræffeligt udført (særlig maa fremhæves Solisterne) dobbelt beundringsværdigt, naar man tager i Betragtning de mange ganske unge Kræfter, der her producerer sig. Hr. Forstander Gandrup har stor Ære og Glæde af dette Orkester, som jo er dannet paa hans kraftige Initiativ.

Koncerten overværedes af en meget talrig Forsamling.

Den os af *Enkefru Christiane Kofoed* testamentarisk skænkede Gave havde vi den Glæde at faa udbetalt den 23. September med Kr. 3,872.78.

Fribolig.

Til April Flyttedag 1906 bortgives en Fribolig i Foreningens Stiftelse, Ahornsgade 7 og 9.

For at komme i Betragtning maa vedkommende Ansøger have været Medlem af Foreningen mindst 5 Aar eller bidraget i samme Tidsrum til dens Fribolig-Fond.

Tidligere Ansøgere maa indgive Ansøgning paany.

Blanketter faas hos Formanden, Fuldmægtig F. Petersen, Gl. Kongevej 137, 3. Sal, og maa i udfyldt Stand tilbagesendes sammesteds inden November Maanedes Udgang.

Bestyrelsen.

PROGRAM

for

Aftenunderholdningen

den 3. November Kl. 9 pr.

1. **Edv. Grieg:** Sonate for Klaver og Violin i F. Dur.
Frøknene
Bertha Landau og Valborg Bloch.
2. a. **Johan Svendsen:** Romance.
 b. **Ries:** Introduktion og Gavotte.
Frøken Valborg Bloch.
3. **Oplæsning.** *Herr Johannes Madsen.*
4. a. **Goltermann:** Cantilena af Violinkoncert i
 A-Moll.
 b. **Godard:** Berceuse.
Frøken Bertha Landau.
5. **Wieuxtemps:** Ballade og Polonaise for Violin.
Frøken Valborg Bloch.

— Bidragydere er velkomne. —

Torskegilde.

Hvis et tilstrækkeligt Antal Deltagere tegner sig, agtes afholdt et Torskegilde med efterfølgende Dans **Fredag den 1. December Kl. 9**, i Stedet for den til samme Dag berammede Aftenunderholdning.

Tegning finder Sted hos Bestyrelsen, samt i Lokalet paa Mødeaftenerne.

Folkedanse.

De Medlemmer, som muligt kunde have Lyst til at deltage i Folkedanse, bedes tegne sig inden den **17. November** paa en i Lokalet fremlagt Liste.

Nye Medlemmer.

Herr Lagerist Otto Kjerulff.
 Frøken Alma Petersen.
 Herr Chr. L. Jensen, Ohio.
 Herr Handelsrejsende Georg Hviid.
 Fru Ragnhild Hegelund.
 Herr Musiker Georg F. Wittenberg.
 Frøken E. Gervin.
 Herr Kontorist Hans Toxsværd.
 Herr Maskinsmed Andreas Grønlund.
 Fru H. Grønlund.

Nye Bidragydende.

Herr Grosserer Jens Emil Juhl.
 Fru M. Hansen.
 Herr Assistent Henrik Tholle.
 Enkefru Bach.
 Frøken Elna Petersen.

Biblioteket.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Biblioteket **kun** er aabent fra 9—10 de almindelige Mødeaftener. Festaftener er Biblioteket lukket. BIBLIOTEKAREN.

Ærede Indsendere til vort Blad anmodes om — i Fald de maatte ønske deres Manuskript tilbagesendt — da at forsyne dette med en Paaskrift i øverste venstre Hjørne: **Bedes returneret.** RED.

Forekommende Mangler ved Bladets Tilsendelse bedes venligst paaklagede hos Postvæsenet i vedkommende Distrikt, da Redaktionen intet Ansvar kan have herfor.

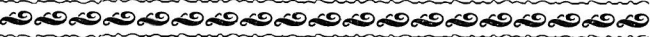
Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af Bestyrelsen. — Kontingent 50 Øre maanedlig for Medlemmer. — Bidragydende 4 Kr. aarlig.

Alle Forenings-Meddelelser sendes til Formanden, Hr. Fuldmægtig *F. Petersen*, Gl. Kongevej 137³, V.

Meddelelser til »Vajsenhusianerbladet« sendes enten til Formanden eller til Hr. *Johs. Madsen*, Bernstorffsvej 12B¹, V.

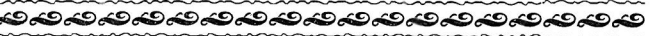
Vilh. Hansen & Co.
 Materialhandel.
 Tapet- og Farvehandel.
 = Telefon 3017. =
30 Nørrebrogade 30.
 København N.

Forlang overalt
Faaborg Grønt Konserver.
 Enestaaende!

Dansk Vin- og Konserver Fabrik,
 M. Rasmussen, Faaborg.
Kgl. Hof-Leverandør.

Aktieselskabet Nordisk Brandforsikring, KØBENHAVN
 Garantikapital: 4 Millioner Kroner
 overtager Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.
 Hovedkontor: Rømersgade 3.

Cyklende Vajsenhusianere!
 Husk H. Rønnovs Cykleforretning, Gothersgade 105.
 Telefon: 19,012.
 Filial i Helsingør: Bramstræde.

Forretn. grundl. 1815.

Gaa til **Søren Justsen,**
 Køhler & Frost's Eftflg,
 Pilestræde Nr. 46
 og køb Dem et nyt **Uhr**
 eller lad det gamle reparere.

Billige Priser.

Villiam Callesen.

Kokes & Briket Import
12. Ved Stranden 12.

Thorvald Bergs Eftf.
 Indehaver: **SOPHUS JENSEN.**
Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.
 Telefon 413. Telefon 4131

ROLUND & Co.
 Bredgade 6, St.
Møbeludsalg

Tegninger & Overslag leveres paa Anfordring
 Værksted: Forchammersvej 23.

Støt vor Bagside!

Alle Slags Avertissementer og Bekendtgørelser er velkomne og tages til Følge af Foreningens Medlemmer.

Man bedes henvende sig til

C. Søndebro,
 Frejsgade 5,
 Telefon Tagensvej 2.

Nærværende Nr. er indleveret paa Posthuset den 1. Novbr.